

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **Q. N. T.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2019, č. j. OAM-190/LE-BA04-HA13-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 10. 2019, č. j. 63 Az 38/2019 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce přicestoval na území České republiky z Ruska v létě 2017 poté, co čtyři nebo pět let předtím opustil Vietnam, který je jeho zemí původu. Poté, co byl zajištěn rozhodnutím Policie České republiky ze dne 8. 3. 2019, čj. KRPA-96831-18/ČJ-2019-00022-ZSV, požádal dne 13. 3. 2019 o udělení mezinárodní ochrany. Zatímco v řízení o zajištění uvedl, že přicestoval za prací, svou žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodnil tak, že se nechce vrátit do vlasti, jelikož v jeho okrese čínská společnost Formosa znečišťuje životní prostředí, proti čemuž demonstroval. V důsledku toho ale neměl v zemi původu žádné problémy. Sdělil zároveň, že nezastává žádné politické přesvědčení. Dále uvedl, že se ve Vietnamu nedodrží lidská práva. Je zadlužen, v souvislosti s čímž ho dvakrát zbili. Ochrany státních orgánů se nedovolával, jelikož policie je zkorumpovaná.

[2] Žalovaný dne 19. 12. 2017 rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“ a „napadené rozhodnutí“).

[3] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Ostravě v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Po shrnutí skutkových okolností tak, jak vyplývají ze správního spisu, dospěl krajský soud ve shodě s žalovaným k závěru,

že žalobce nebyl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) ani písm. b) zákona o azylu. Potíže se soukromými osobami ve státě původu nelze považovat za důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Tvrzení žalobce nejsou ani relevantní pro udělení doplňkové ochrany podle §14a zákona o azylu. Žalovaný správně na základě podkladů, jež jsou obsahem správního spisu, dovedl, že policie i bezpečnostní složky ve Vietnamu fungují. Jejich nižší efektivnost není azylově relevantní důvod. Žalobce se ani nepokusil ochrany ze strany státních orgánů dovolat. Žalobcova situace tak, jak ji vylíčil, nedosahuje hrozby vážné újmy podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Krajský soud ve zbytku odkázal na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného. Podle krajského soudu žalovaný zjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel uvádí, že krajský soud nesprávně posoudil, zda politická situace ve Vietnamu umožňuje dosáhnout účinné ochrany v případě hrozby vážné újmy ze strany soukromých subjektů. Žalovaný se podle stěžovatele nezabýval hrozbou vážné újmy spočívající v pronásledování ze strany jeho věřitelů a uvěznění v případě jeho návratu. Podložit tvrzení důkazy bylo v jeho situaci nemožné. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a bylo na něm, aby důkazy obstaral. Žalovaný nevycházel při svém posouzení ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 20. 4. 2018 – o dodržování lidských práv v roce 2017, ve které se uvádí, že proti disidentům je tvrdě zasahováno veřejnou mocí a lidská práva nejsou dodržována, přičemž žadatelé o azyl jsou po návratu šikanováni a uvězněni. Stěžovatel nesouhlasí se závěrem, že Vietnam je schopen mu poskytnout dostatečnou ochranu před vážnou újmu hrozící ze strany třetích osob. Policie a bezpečnostní složky jsou zkorumpované a netvoří ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, čj. 5 Azs 50/2008 - 62, účinný právní systém postihující nezákonnou činnost třetích osob. Jakákoliv snaha stěžovatele o žádost o pomoc u bezpečnostních složek by vedla pouze ke gradaci útoků a násilí ze strany soukromých osob, které mu hrozí vážnou újmu.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na napadené rozhodnutí, správní spis a své vyjádření k žalobě. Uvedl, že získal veškeré informace a realie o zemi původu stěžovatele a unesl tak své důkazní břemeno. Vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci a shromážděné důkazy hodnotil v detailu a ve vzájemném souhrnu. Napadené rozhodnutí dostatečně odůvodnil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnosti odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručně odůvodnění svého usnesení připojuje.

pokračování

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[10] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti tvrdil, že krajský soud se dopustil zásadního pochybení, které může mít dopady do jeho hmotněprávního postavení.

[11] Podle Nejvyššího správního soudu se krajský soud (a potažmo i žalovaný) dostatečně zabýval tvrzeními stěžovatele v kontextu udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu krajský soud i žalovaný vážili tvrzení stěžovatele v tom smyslu, zda je lze podřadit pod pravidlo, že „*k udělení doplňkové ochrany je třeba splnit všechny podmínky stanovené § 14a odst. 1 zákona o azylu [resp. čl. 2 písm. e) kvalifikační směrnice] kumulativně – tj., že žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (Nejvyšší správní soud zde presumuje, že stěžovatelka nespĺňuje podmínky pro udělení azylu)*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62).

[12] Skutkový stav byl zjištěn bez důvodných pochybností tak, aby bylo možno řádně a přezkoumatelně posoudit žádost stěžovatele. „*Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení.*“ Nejvyšší správní soud však zároveň vysvětluje, že „*je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vázících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.*“ (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63, ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).

[13] Podle Nejvyššího správního soudu „*povinnost tvrzení spočívá především ve sféře žadatele o azyl.*“ Až v návaznosti na takové tvrzení platí, že „*jakmile uvádí jakékoliv skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv, který by byl azylově relevantní, pak je třeba se tvrzeními detailně zabývat a žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se situace v zemi původu žadatele*“ (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63 či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Je třeba vycházet z výpovědi, která se po celou dobu řízení drží jedné dějové linie, kterou lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladnou s dostupnými informacemi o zemi původu (viz rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 – 83, nebo rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Stěžovatel měl v podrobném pohovoru s vhodně kladenými otázkami příležitost vylíčit v úplnosti svou motivaci pro žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný si cíleně opatřil informace o zemi původu, včetně občanských protestů proti ekologickým škodám způsobených čínskou společností Formosa. Krajský soud v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu správně posoudil, že žalovaný se relevantními skutečnostmi tvrzenými stěžovatelem dostatečně zabýval a své závěry podrobně odůvodnil.

[14] V souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu krajský soud s odkazem na závěry žalovaného posoudil otázku možnosti domáhat se ochrany před vážnou újmou hrozící ze strany třetích osob u vietnamských státních orgánů: „*pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není, jako v projednávaném případě, žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést (samočřejmě postačí, pokud tak učiní svými slovy, aniž by musel nutně používat právníckou terminologii), proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; V této souvislosti je ale nutné připomenout, že jisté požadavky jsou kladeny i na žalovaného, který by měl vhodnou sekvencí otázek vést pohovor se žadatelem tak, aby zjistil, proč žadatel ochranu nevyhledal a poté jeho tvrzení porovnat s dostupnými informacemi o zemi původu.* Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, „*jistá procesní aktivita je ... požadována i po žalovaném, který by měl v průběhu pohovoru vhodně kladenými otázkami zjistit, zdali žadatelem tvrzené skutečnosti jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany a tvrzení žadatele podle toho klasifikovat. To ovšem nic nemění na tom, že břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně stěžovatelky.* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62). Žalovaný ani krajský soud se při posouzení tvrzení stěžovatele neodchýlili od prejudikatury Nejvyššího správního soudu.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než kasační stížnosti podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[17] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 20. 8. 2019, č. j. 63 Az 38/2019 - 20, ustanoven zástupcem Mgr. Ladislav Bárta, advokát. Odměnu za zastupování v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s., věta první za středníkem). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna v řízení o kasační stížnosti za jeden úkon právní služby (spočívající ve vyhotovení návrhu ve věci samé – kasační stížnosti) [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tento úkon mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako pašální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy částka 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu